


**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ» ЗАПОРІЗЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Науково-методичною радою
КЗ «Запорізький обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти» ЗОР
Протокол № 1 від 22.01.2026 року
В.о. голови науково-методичної ради


Людмила ЧЕРНІКОВА

(підпис)

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації вчителів інформатики
закладів загальної середньої освіти (7-9 клас)

ФАХОВІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ Й ПРАКТИКИ
ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ У БАЗОВОМУ НАВЧАННІ
ІНФОРМАТИКИ

Запоріжжя – 2026

Розробник: комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

- Швець Юлій Олександрович, доцент кафедри STEM-освіти та цифрових технологій, к.ф.-м.н., доцент;
- Стадниченко Кира Валентинівна, старший викладач кафедри STEM-освіти та цифрових технологій);
- Барліт Оксана Олександрівна, завідувач кафедри суспільно-гуманітарної освіти та педагогіки виховання КЗ «ЗОШПО» ЗОР, кандидат пед. наук, доцент.

Напрямок підвищення кваліфікації:

- подолання освітніх втрат здобувачів освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання);
- психосоціальна підтримка і травма-інформоване навчання здобувачів освіти в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання).

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) за темою «Навчання в умовах викликів: інструменти подолання освітніх втрат і підтримки учасників освітнього процесу». Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.10.2025 р. №1415. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/mon-1415-28.10.2025.pdf>

Термін дії програми: з 22.01.2026 року до 31.12.2028 року.

Рецензенти:

Бабкова Олена Олексіївна, доцент кафедри STEM-освіти та цифрових технологій КЗ «ЗОШПО» ЗОР, к.п.н., доцент.

Ченцов Олександр Миколайович, учитель інформатики Мелітопольської гімназії № 4 Мелітопольської міської ради Запорізької області, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист.

Опанасенко Юлія Валеріївна, методист обласного науково-методичного центру КЗ «ЗОШПО» ЗОР.

Сібіль Олена Іванівна, доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти та педагогіки виховання КЗ «ЗОШПО» ЗОР, кандидат педагогічних наук, доцент.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Сучасна загальна середня освіта України зазнала тривалих перерв у навчанні через карантинні обмеження під час пандемії COVID-19, запровадження воєнного стану та вимушені переміщення здобувачів освіти зі зміною закладів і навчальних програм. Ці фактори спричинили накопичення освітніх втрат та формування освітніх розривів у різних групах учнів, що ускладнює досягнення ключових результатів навчання. Додатково освітні розриви поглиблює цифрова нерівність та різна підготовка педагогів до підтримки учнів у кризових умовах. У таких обставинах особливо важливими є професійні фахові дії вчителя з діагностики та подолання освітніх втрат, а також психологічно підтримувальна позиція педагога, яка забезпечує стабільність та безпеку освітнього середовища.

Специфіка фахового модуля. Особливе значення проблема освітніх втрат та цифрових розривів має для інформатичної освітньої галузі, де результативність навчання безпосередньо залежить від сформованості алгоритмічного мислення, цифрових компетентностей, навичок роботи з програмним забезпеченням і онлайн-середовищами. Базовий рівень середньої освіти є критичним етапом закладання цих умінь, тому тривалі перерви в навчанні, різний рівень доступу до цифрових ресурсів та зміни освітніх програм створюють значні прогалини в навчанні. Своєчасна діагностика освітніх втрат та розроблення програм компенсації з використанням сучасних цифрових інструментів має системне значення для забезпечення рівного доступу до якісної освіти та наступності у навчанні.

Специфіка психологічного модуля. Зростання психологічних труднощів у дітей в умовах тривалого стресу та війни проявляється порушенням суб'єктивного відчуття безпеки та зниженням емоційної стабільності. Модуль спрямований на формування у педагогів травма-інформованої професійної позиції та розвитку навичок підтримувальної взаємодії зі здобувачами освіти. Програма розвиває здатність розпізнавати емоційні стани учнів за поведінковими й комунікативними проявами та добирати регулятивні стратегії реагування. Особлива увага приділяється ролі педагога як «безпечного дорослого» — стабільної, емпатійної та передбачуваної фігури, присутність якої сприяє зниженню рівня тривожності й відновленню базового відчуття захищеності в дитини. Реалізація цієї ролі передбачає розвиток саморегуляції, емоційної стійкості та здатності педагога відновлювати власний ресурс.

Цільова група: вчителі інформатики закладів загальної середньої освіти (7-9 клас).

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Реалізація освітньої програми підвищення кваліфікації здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства у сфері освіти та з урахуванням потреб педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти. Програма впроваджується у форматі тренінгу з

використанням активних та інтерактивних методів навчання, що забезпечують поєднання теоретичного опрацювання змісту з практичним відпрацюванням професійно значущих умінь і навичок.

Навчання відбувається дистанційно з використанням онлайн-платформ для проведення вебінарів, групової та самостійної роботи, обговорення кейсів та рефлексивних завдань, індивідуального консультування тощо. Реалізація програми передбачає дотримання принципів добровільності участі, професійної етики, психологічної безпеки, конфіденційності та орієнтації на індивідуальні освітні потреби педагогічних працівників. Самостійна робота слухачів передбачає опрацювання пропонованих матеріалів: нормативних документів, аналітичних та методичних матеріалів, відеоресурсів.

Як навчальний елемент Модуля 1 передбачено тестування з теоретичних питань та виконання залікового завдання, що забезпечує усвідомлене засвоєння навчального матеріалу й формування особистої траєкторії професійного розвитку вчителя.

Реалізація Модуля 2 спрямована на формування в педагогів компетентностей щодо забезпечення психологічної безпеки, ідентифікації та розуміння емоційних станів здобувачів освіти в умовах стресу й війни, а також усвідомлення й реалізації ролі педагога як «безпечного дорослого» та опанування психосоціальних практик підтримки і професійної стійкості.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійної компетентності вчителів інформатики щодо виявлення, аналізу та ефективної компенсації освітніх втрат і цифрових розривів у учнів 5–9 класів, а також удосконалення компетентності педагогів щодо реалізації ролі «безпечного дорослого».

Основні завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити учасників з алгоритмом виявлення освітніх втрат: від визначення ключових результатів навчання до аналізу даних;
- навчити вчителів здійснювати «ущільнення» навчальних програм, виокремлюючи «ядро знань» та інтегруючи теми для вивільнення часу на надолуження;
- ознайомити з методикою організації та проведення інтенсивних компенсаційних курсів та консультацій;
- надати інструменти для створення безпечного та ресурсного середовища на уроках інформатики, інтегруючи практики психологічної стійкості у освітній процес;
- розробити алгоритми роботи з учнями, які мають обмежений доступ до технологій (цифровий розрив), забезпечуючи їх альтернативними формами навчання;
- сформувати в педагогів уміння реалізовувати роль «безпечного дорослого» шляхом застосування травма-інформованої підтримки здобувачів освіти та саморегуляції.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться. Відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОНУ від 29.08.2024 № 1225) тренінг націлений на оволодіння наступними компетентностями:

- А2. Предметно-методична компетентність
- Б1. Психологічна компетентність
- Г3. Оцінювально-аналітична компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- знання та розуміння сутності та структури освітніх втрат в інформатичній галузі, спричинених війною та дистанційним навчанням;
- знання та розуміння психолого-педагогічних особливостей навчання дітей в умовах стресу та невизначеності;
- знання та розуміння алгоритмів адаптації (ущільнення) навчальних програм без втрати «ядра знань»;
- вміння аналізувати дані діагностики та здійснювати кластеризацію учнів для диференційованої роботи (створення груп вирівнювання);
- вміння організувати асинхронне навчання для учнів з нестабільним доступом до Інтернету;
- вміння розробляти календарно-тематичне планування з урахуванням годин на корекційне навчання та інтеграцію тем;
- вміння оцінювати власний рівень цифрової компетентності та визначати пріоритети для самоосвіти.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Програма підвищення кваліфікації складається з двох тематичних модулів. Навчання за кожним модулем завершується виконанням однієї залікової роботи (загалом передбачено виконання двох залікових робіт). Кожна залікова робота оцінюється за 100-бальною шкалою і вважається зарахованою, якщо за неї отримано 60 балів і вище.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Модуль 1 – Кейс-програма освітніх втрат	Модуль 2 – Психологічна підтримка учнів
Аналіз ситуації – 20 балів	Відповідність завданню та зв'язок із Модулем 1 – 20 балів
Діагностичний та практичний інструментарій – 30 балів	Практична спрямованість (реальні ситуації, підтримка учнів) – 30 балів
Проектування кейс-програми (інклюзивність, персоналізація, інноваційність) – 40 балів	Інноваційність та творчість (сучасні методи, адаптація) – 30 балів
Оформлення та презентація – 10 балів	Оформлення та якість представлення – 20 балів

Документ про підвищення кваліфікації: за результатами успішного завершення навчання за програмою підготовки (підвищення кваліфікації) слухачі отримують сертифікат встановленого зразка (Постанова від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково педагогічних працівників» (зі змінами)).

Програма підвищення кваліфікації вважається виконаною за умови участі слухачів в онлайн заняттях та отримання не менше ніж 60 балів за виконання кожної залікової роботи, що є підставою для видачі документа про підвищення кваліфікації.

Вартість: 950 грн., мінімальне наповнення навчальної групи 15 осіб.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено комплексне вивчення у Модулі 1 причин, наслідків і способів подолання освітніх втрат та цифрових розривів у курсі інформатики, формування практичних навичок діагностики навчальних прогалин, проектування та впровадження індивідуальних освітніх траєкторій і кейс-програм компенсації втрат, використання цифрових платформ і сервісів штучного інтелекту для підтримки навчального процесу. Модуль 2 передбачає поєднання теоретичної, практичної й самостійної роботи із опрацюванням травма-інформованих підходів, механізмів психологічної безпеки та відпрацюванням ролі педагога як «безпечного дорослого» (кейс-аналіз, моделювання взаємодії, вправи, рефлексія).

Особливістю (вид діяльності) є поетапна робота над практичними завданнями фахового та психологічного модулів: перший модуль передбачає інтегрований аналіз конкретної освітньої ситуації, розроблення діагностичних інструментів та проектування рішень з компенсації освітніх втрат і цифрових розривів у скороченому, концентрованому форматі; другий модуль включає окреме практичне залікове завдання, спрямоване на формування навичок підтримувальної взаємодії з учнями та створення безпечного освітнього середовища.

Самостійна робота передбачає аналіз навчальної ситуації та підготовку матеріалів для діагностики, створення індивідуальних освітніх траєкторій, використання цифрових ресурсів і онлайн-платформ, опрацювання сервісів ШІ для підтримки учнів у межах фахового модуля; у психологічному модулі – опрацювання практичних вправ зі спрямуванням на підтримувальну взаємодію з учнями, формування навичок створення безпечного та довірливого освітнього середовища, а також підготовку відповідних частин залікових завдань.

Підсумкові заходи за програмою передбачають локальні рефлексивні елементи, що дозволяють осмислити власні результати та оцінити прогрес, а також інтерактивні можливості для обміну ідеями та аналізу практик колег.

Зміст програми складається з двох модулів та окремих взаємопов'язаних тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає 30 годин, з них: 6 годин – лекційні заняття (вебінари), 14 годин – практична робота, 4 години – самостійна робота, 6 години – контрольні заходи.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. ДІАГНОСТИКА ТА ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ І ЦИФРОВИХ РОЗРИВІВ У БАЗОВОМУ НАВЧАННІ ІНФОРМАТИКИ					
Тема 1.1. Освітні втрати в інформатичній освітній галузі: сутність, причини, виклики	2				2
Тема 1.2. Діагностика навчальних досягнень та визначення освітніх втрат		2	2		4
Тема 1.3. Проектування та впровадження програм подолання освітніх втрат		2			2
Тема 1.4. Трансформація освітніх втрат у можливості зростання		2	2		4
Тема 1.5. Професійна підтримка вчителів з питань подолання освітніх втрат у здобувачів освіти.	2				2
Разом за модулем 1	4	6	4		14
МОДУЛЬ 2. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ІНТЕГРАЦІЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК І ПІДХОДІВ, ЧУТЛИВИХ ДО ТРАВМИ					
Тема 2.1. Психологічна безпека та емоційні стани здобувачів освіти в умовах стресу й війни	2				2
Тема 2.2. Стратегії підтримки учнів, які пережили стрес та травматичні події.		4	2		6
Тема 2.3. Створення безпечного освітнього середовища: ключові		4			4

маркери та практичні підходи.					
Тема 2.4. Внутрішній ресурс педагога, або як не згоріти, підтримуючи інших.		2			2
Разом за модулем 2	2	10	2		14
Підсумкові заходи				2	2
Усього	6	16	6	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ДІАГНОСТИКА ТА ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ І ЦИФРОВИХ РОЗРИВІВ У БАЗОВОМУ НАВЧАННІ ІНФОРМАТИКИ

Тема 1.1. Освітні втрати в інформатичній освітній галузі: сутність, причини, виклики

Поняття «освітні втрати» та «освітні розриви», їх спільні риси та відмінності. Комплекс зовнішніх причин появи освітніх втрат у здобувачів освіти. Суттєві розбіжності між чинними модельними програмами і академічна свобода вчителя як чинники формування освітніх розривів.

Види наслідків освітніх втрат: психологічні, соціальні, академічні, економічні. Освітні втрати як системний виклик для рівного доступу до освіти.

Цифрова нерівність як підґрунтя освітніх розривів: доступ до техніки, якість підключення, цифрові навички, культурні практики використання технологій. Особливі групи ризику: учні з ТОТ, ВПО, сільські громади, учні з ООП. Вплив різного рівня цифрової грамотності, комп'ютерної техніки та інтернет-доступу на успішність опанування інформатики. Цифрові розриви між школами й територіями як причина різної глибини навчальних прогалів.

Тема 1.2. Діагностика навчальних досягнень та визначення освітніх втрат

Вимоги Державного стандарту й модельних програм як орієнтири визначення очікуваних результатів. Інструменти діагностики навчальних досягнень: тести, практичні роботи, спостереження, опитування, аналіз цифрових слідів діяльності учня.

Виявлення прогалів у знаннях і навичках з ключових компонентів інформатичної галузі: алгоритмізація й програмування, цифрова грамотність, офісні та хмарні інструменти, вебтехнології, інформаційна безпека та кібергігієна. Принципи формувального оцінювання як основи для раннього виявлення втрат.

Цифрові платформи та сервіси для фіксації навчального прогресу та виявлення освітніх втрат учнів Середовища автоматизованої діагностики,

адаптивні системи, застосунки для створення індивідуалізованих тестів і вправ. Інклюзивність та доступність цифрових рішень.

Використання сервісів штучного інтелекту як інструментів: генерації діагностичних завдань; аналізу типових помилок; побудови персоналізованих маршрутів навчання.

Масові курси та онлайн-платформи як ресурс для самодіагностики та прогресивного розвитку учнів, їхня інтеграція у проектування діагностичного компонента.

Тема 1.3. Проектування та впровадження програм подолання освітніх втрат

Розроблення програм надолуження на основі діагностичних даних. Побудова індивідуальних освітніх траєкторій. Організаційні форми, адаптовані до умов і запитів учнів. Адаптація та модифікація навчального контенту: концентрація на ключових темах, інтеграція й скорочення матеріалу, посилення міжпредметних зв'язків, варіативність подання матеріалу.

Цифрові платформи, масові онлайн-курси, адаптивні системи та симулятори як ресурс активного надолуження втрат. Сервіси штучного інтелекту як інструмент підтримки. Механізми впровадження програм: поетапність, вибір моделей і форматів роботи.

Тема 1.4. Трансформація освітніх втрат у можливості зростання

Перетворення освітніх втрат на можливості особистісного та академічного зростання. Інструменти персоналізації: карта предмета, індивідуальна карта розвитку, рефлексивні практики.

Мотивація учнів після перерв у навчанні: підтримка навчальної ініціативи, створення ситуації успіху, розвиток самостійності. Застосування ІІІ-інструментів для підтримки мотивації, нагадувань, пояснень, індивідуальних рекомендацій.

Моніторинг ефективності програм: аналіз динаміки прогресу, зворотний зв'язок, коригування.

Тема 1.5. Професійна підтримка вчителів з питань подолання освітніх втрат у здобувачів освіти.

Формування системного підходу до компенсації освітніх втрат на рівні закладу освіти. Удосконалення професійних навичок учителів з питань надолуження освітніх втрат у здобувачів освіти. Національні й міжнародні практики подолання освітніх втрат для професійного зростання. Взаємодія між колегами та розгляд практичних сценаріїв.

Ключові вектори діяльності вчителя під час впровадження заходів із надолуження освітніх втрат. Наставництво, супервізія, професійні спільноти як ефективні інструменти для професійної підтримки педагогів і підвищення якості освіти. Значущість індивідуальної підтримки, супервізійних сесій та спільнот для педагогів у контексті подолання освітніх втрат.

Контрольний захід модуля 1: Виконання залікової роботи з укладання кейс-програми компенсації освітніх втрат та освітніх розривів, що поєднує аналіз конкретної ситуації, розроблення діагностичних інструментів та проектування комплексних рішень.

МОДУЛЬ 2. БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: ІНТЕГРАЦІЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНИХ ПРАКТИК І ПІДХОДІВ, ЧУТЛИВИХ ДО ТРАВМИ.

Тема 2.1. Психологічна безпека та емоційні стани здобувачів освіти в умовах стресу й війни

Поняття психічної травми, її види та особливості переживання дітьми й підлітками в умовах війни, переміщення та втрати. Типові емоційні, поведінкові, когнітивні й фізіологічні реакції на травматичний досвід, ознаки стресу та кризових станів. Вплив травматичного досвіду на навчальну діяльність, мотивацію, соціальну взаємодію та поведінку здобувачів освіти.

Тема 2.2. Стратегії підтримки учнів, які пережили стрес та травматичні події.

Сутність і принципи травма-інформованого підходу та його інтеграція в освітній процес НУШ. Побудова довірливих взаємин, створення безпечного середовища, надання першої психологічної допомоги, регуляція психоемоційного стану й профілактика стресу в учнів. Форми психосоціальної підтримки, перенаправлення до психологічної служби та дії педагога в кризових ситуаціях.

Тема 2.3. Створення безпечного освітнього середовища: ключові маркери та практичні підходи.

Ознаки й критерії безпечного освітнього середовища, спрямованого на збереження психічного здоров'я та емоційного благополуччя учнів. Організація класного простору, роль учителя у забезпеченні психоемоційної безпеки та ефективна комунікація з учнями і батьками.

Тема 2.4. Внутрішній ресурс педагога, або як не згоріти, підтримуючи інших.

Особистісні, емоційні та професійні ресурси педагога. Профілактика вигорання, розвиток резильєнтності та стресостійкості. Вторинна травматизація: ознаки, профілактика, самодопомога. Емоційна компетентність і стратегії збереження внутрішнього ресурсу педагога.

Контрольний захід модуля 2: виконання індивідуальної залікової роботи за наданим шаблоном.

Підсумкові заходи за програмою передбачають локальні рефлексивні елементи, що дозволяють осмислити власні результати та оцінити прогрес, а також інтерактивні можливості для обміну ідеями та аналізу практик колег.

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань до Модуля 1

1. Аналіз навчальної ситуації з інформатики (тема, клас) з визначенням освітніх втрат, освітніх розривів і груп ризику.
2. Проєктування діагностичного блоку відповідно до Державного стандарту й модельних програм (добір/створення інструментів, критеріїв успіху, фіксація результатів).
3. Аналіз результатів діагностики та визначення ключових прогалів у знаннях і навичках учнів.

4. Розроблення кейс-програми компенсації освітніх втрат з використанням адаптованого навчального контенту, цифрових ресурсів, масових онлайн-курсів і ШІ-інструментів.
5. Планування моніторингу ефективності програми (відстеження прогресу, зворотний зв'язок, коригування).

до Модуля 2

1. Аналіз кейсів із педагогічної практики (стрес, конфлікти, складна поведінка): визначення причин, ризиків і безпечних дій педагога.
2. Тренінгові вправи: рольові ігри, робота в парах/групах, відпрацювання комунікації підтримки та простих стабілізаційних технік.
3. Розробка методичних матеріалів: «карта безпечного уроку», правила/ритуали класу, добір психосоціальних вправ для уроку/онлайн-уроку.
4. Рефлексія та самооцінювання: короткі анкети/чек-листи (стрес, ресурси, профілактика вигорання), індивідуальний план підтримки ресурсності.
5. Практико-орієнтовані контрольні завдання: заповнення таблиць/шаблонів за ситуаціями та опис алгоритму дій «безпечного дорослого».
6. Робота з документами (за потреби): аналіз локальних правил/процедур закладу щодо безпечного середовища та пропозиції покращ

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

1. Співвідношення понять «освітні втрати» та «освітні розриви» в інформатичній освітній галузі.
2. Вплив цифрової нерівності на результати навчання з інформатики.
3. Формувальне оцінювання як інструмент раннього виявлення освітніх втрат.
4. Можливості та обмеження цифрових платформ і сервісів штучного інтелекту для діагностики та підтримки навчального прогресу.
5. Педагогічні й організаційні умови ефективного надолуження освітніх втрат та забезпечення рівного доступу до навчання.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.03.2026).
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 26.03.2026).
3. Державний стандарт базової середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 верес. 2020 р. № 898. Урядовий портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF> (дата звернення: 26.03.2026).
4. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні. Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20#Text> (дата звернення: 26.03.2026).
5. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Указ Президента України; Стратегія від 25.05.2020 № 195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення: 26.03.2026).

6. Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Форма типового документа, Журнал від 01.06.2020 № 585. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/585-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.03.2026).
7. Про реалізацію експериментального проекту “Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі”. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2023 № 867. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/867-2023-%D0%BF> (дата звернення: 26.03.2026).
8. Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти. Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 07.04.2023 № 301-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-2023-%D1%80#Text> (дата звернення: 26.03.2026).
9. Про затвердження Методики оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації проти України. Постанова Кабінету Міністрів України; Методика, Перелік від 02.08.2024 № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/866-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 26.03.2026).
10. Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти МВС України, МОН України; Наказ, Порядок, Паспорт [...] від 18.08.2023 № 685/1013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1583-23#Text> (дата звернення: 26.03.2026).

Основна література

1. Г. Бичко, В. Терещенко. Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання. URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf (дата звернення: 26.03.2026).
2. Освітні втрати: підходи до вимірювання та компенсації. Cedos. URL: https://cedos.org.ua/wp-content/uploads/zapyska_osvitni-vtraty.pdf (дата звернення: 26.03.2026).
3. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. DOI URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/10/Osvitni_vtraty.pdf (дата звернення: 26.03.2026).
4. Вимірювання та компенсація освітніх втрат дітей на рівні громади й закладу освіти. Освітній омбудсмен України. URL: <https://eo.gov.ua/vymiriuvannia-ta-kompensatsiia-osvitnikh-vtrat-ditey-na-rivni-hromady-ta-zakladu-osvity/2023/01/25/> (дата звернення: 26.03.2026).
5. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2023/07/31/Unicef.Immmediate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf> (дата звернення: 04.12.2025).

6. Коли світ на межі змін: школа, чутлива до психічного здоров'я: посібник для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти. – ГО «Го Глобал», Finn Church Aid, 2023. URL: <https://goglobal.com.ua/post/posibnyk-koly-svit-na-mezhi-zmin-shkola-chutlyva-d-o-psyhichnogo-zdorovya> (дата звернення: 26.03.2026).
7. Вааранен Валконен, Н., & Заварова, Н. (Ред.). (2022). Психологічна підтримка та допомога дітям, які пережили травматичні події. Київ. URL: <https://rm.coe.int/manual-for-psychologists-web/1680a9754f> (дата звернення: 26.03.2026).
8. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу. Навчально-методичний посібник / Андреевкова В. Л., Войцях Т. В., Гриців І. П., Мельничук В. О., Сабліна Н. О., Флярковська О. В., Харківська Т. А. К., 2023. 126 с. URL: <http://surl.li/juzzul> (дата звернення: 26.03.2026).
9. Головатенко Т. Тенденції підготовки вчителів до впровадження травма-інформованого навчання: досвід розвинених країн // Освітологія. – 2023. – Вип. 12(12). – С. 42–54. URL: <https://doi.org/10.28925/2226-3012.2023.12.4> (дата звернення: 26.03.2026).
10. Вікові особливості психоемоційного стану підлітків в умовах війни // Habitus. – 2023. – № 55. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2023/55-2023/11.pdf> (дата звернення: 26.03.2026)

Додаткова література

1. Всеукраїнська школа онлайн. URL: https://lms.e-school.net.ua/courses#class_category=8%20%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81&subject_category=%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0 (дата звернення: 26.03.2026).
2. ДистОсвіта. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@DystOsvita/videos> (дата звернення: 26.03.2026).
3. TaskInformatics. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@TaskInformatics/playlists> (дата звернення: 26.03.2026).
4. Trinket – Code is Your Canvas. URL: <https://trinket.io/> (дата звернення: 26.03.2026).
5. Панок, В. Г., Рибалка, В. В., & Шандрюк, С. К. (2023). Методики психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах війни. Київ: УНМЦ. URL: <https://drive.google.com/file/d/1JY6K0ZhOEakqbamTz3fQXTHngTzp7WEp/view> (дата звернення: 26.03.2026)
6. Про Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 518 с.